

ХЕДЖУВАННЯ ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ

Д. А. Токман, студентка групи ФБС-17, спеціальність «Фінанси, банківська
справа та страхування»

В. М. Антоненко, доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки
Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний
університет»

Валютний ринок відіграє істотну роль у функціонуванні як державної, так і світової фінансової системи. На валютному ринку встановлюється взаємозв'язок між вітчизняною та світовою економічною системою, саме тому важливим питанням постає ефективне функціонування даного ринку у фінансовій системі.

У зв'язку із коливанням валютного курсу гривні відносно інших валют валютний ринок України характеризується значною нестабільністю, тому особливого значення набуває механізм здійснення страхування та мінімізації валютних ризиків. Валютний ризик можна розглядати як потенційний ризик недоотримання або втрати грошових надходжень внаслідок коливань валютного курсу. Саме тому для зменшення рівня валютного ризику у світовій практиці широко застосовують різні методи хеджування валютних ризиків.

Хеджування валют – це форма страхування валютного ризику під час укладання ф'ючерсних угод у банківській, страховій, біржовій практиці [1, с. 18]. Основною відмінністю, яка відрізняє хеджування валют від інших операцій на валютному ринку, є те, що завдання хеджування полягає в зниженні можливих ризиків, досягненні оптимального співвідношення між витратами та перевагами даного інструменту, а не отриманні прибутку.

Донедавна хеджування валютних ризиків для українських підприємств було малоактуальним та маловідомим, оскільки основна частина міжнародних контрактів укладалась у доларах США, курс якого підтримувався НБУ на незмінному рівні впродовж багатьох років. Однак через девальвацію гривні необхідність створення ефективної системи хеджування валютних ризиків із

використанням деривативів на вітчизняному валютному ринку набуває важливого значення [2, с. 82].

Банківська система України на практиці використовує два основних методи мінімізації валютних ризиків: встановлення НБУ лімітів відкритої валютної позиції та надання ліцензій на здійснення операцій з валютою та валютними цінностями [3, с. 318]. В Україні торгівля похідними цінними паперами в основному відбувається на біржах, позабіржова торгівля деривативами майже відсутня. Характеризуючи обсяги торгів похідними цінними паперами в Україні, можна сказати, що впродовж 2017–2019 років спостерігалось скорочення обсягу даних операцій – з 2 172,67 млрд грн у 2017 році до 468,69 млрд грн. у 2019 році. А саме частка обсягу торгів деривативами на біржовому ринку у 2017 році становила 0,27 %, у 2018 – 0,11 %, а у 2019 – 1,15 %. Загалом можна зазначити, що на українському валютному ринку майже відсутнє хеджування валютних ризиків з використанням похідних цінних паперів.

На сьогодні існує необхідність підвищення рівня страхування валютних ризиків. В Україні ринок похідних цінних паперів є ще доволі молодим сегментом вітчизняного фінансового ринку, однак необхідно створювати сприятливі умови для його розвитку, оскільки це є одним із факторів ефективного функціонування всього фінансового ринку та реального сектору економіки України. Таким чином, у процесі побудови стратегії розвитку та розширення ринку валютних деривативів в Україні у найближчому майбутньому велику увагу слід приділити саме позабіржовим фінансовим інструментам, а також розвитку законодавчого та технічного забезпечення бірж, що забезпечить ефективне використання біржових цінних паперів.

Список використаних джерел

1. Ботвіна Н. О. Хеджування валютного ризику як складова банківської безпеки / Н. О. Ботвіна // Економічний аналіз. – 2013. – Т. 14. – № 2. – С. 17–21.
2. Новікова К. І. Проблеми та перспективи розвитку ринку валютних операцій в Україні / К. І. Новікова, Л. Ф. Новікова // Вісник АМСУ. Серія: «Економіка». – 2015. – № 2(54). – С. 81–82.